

Brusel 30. června 2023
(OR. en)

11137/23

ECOFIN 662
UEM 196
SOC 488
EMPL 339
COMPET 683
ENV 762
EDUC 275
RECH 307
ENER 398
JAI 908
GENDER 139
ANTIDISCRIM 133
JEUN 177
SAN 414

POZNÁMKA

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Č. předchozího dokumentu:	9828/1/23 REV 1
Č. dok. Komise:	COM(2023) 607 final
Předmět:	DOPORUČENÍ RADY k národnímu programu reforem Irska na rok 2023 a stanovisko Rady k programu stability Irska z roku 2023

Delegace naleznou v příloze výše uvedený návrh doporučení Rady, který na základě doporučení Komise COM(2023) 607 final projednala Rada a Evropská rada.

DOPORUČENÍ RADY

ze dne ...

k národnímu programu reforem Irska na rok 2023 a stanovisko Rady k programu stability Irska z roku 2023

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik¹, a zejména na čl. 5 odst. 2 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

¹ Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1.

- (1) Dne 19. února 2021 vstoupilo v platnost nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241², kterým byl zřízen Nástroj pro oživení a odolnost (dále jen „nástroj“). Nástroj poskytuje členským státům finanční podporu na provádění reforem a investic, a přináší tedy fiskální impuls financovaný Unií. V souladu s prioritami evropského semestru nástroj přispívá k hospodářskému a inkluzivnímu oživení a k provádění udržitelných prorůstových reforem a investic, zejména reforem a investic za účelem podpory zelené a digitální transformace a zvýšení odolnosti ekonomik členských států. Pomáhá rovněž posílit veřejné finance, podnítit hospodářský růst a tvorbu pracovních míst ve střednědobém a dlouhodobém výhledu, zlepšit územní soudržnost v rámci Unie a podpořit setrvalé provádění evropského pilíře sociálních práv. Maximální finanční příspěvek na členský stát v rámci nástroje byl dne 30. června 2022 aktualizován v souladu s čl. 11 odst. 2 nařízení (EU) 2021/241.

² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (2) Dne 22. listopadu 2022 přijala Komise roční analýzu udržitelného růstu 2023, jež zahájila evropský semestr koordinace hospodářských politik pro rok 2023. Dne 23. března 2023 Evropská rada potvrdila priority analýzy udržitelného růstu 2023, která se zaměřuje na čtyři rozměry konkurenceschopné udržitelnosti. Dne 22. listopadu 2022 přijala Komise na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011³ také zprávu mechanismu varování 2023, ve které Irsko není uvedeno mezi členskými státy, jež mohou být postiženy nerovnováhami nebo u nich takové postižení může hrozit. Hlubkový přezkum tudíž nebude zapotřebí. Téhož dne Komise rovněž přijala stanovisko k návrhu rozpočtového plánu Irska na rok 2023. Komise taktéž přijala doporučení pro doporučení Rady týkající se hospodářské politiky eurozóny, jakož i návrh společné zprávy o zaměstnanosti 2023, která analyzuje provádění hlavních směrů politik zaměstnanosti a zásad evropského pilíře sociálních práv. Rada přijala doporučení týkající se hospodářské politiky eurozóny⁴ (dále jen „doporučení týkající se eurozóny 2023“) dne 16. května 2023 a společnou zprávu o zaměstnanosti dne 13. března 2023.
- (3) Třebaže ekonomiky Unie vykazují pozoruhodnou odolnost, stále na ně negativně dopadá geopolitická situace. Unie pevně stojí při Ukrajině a agenda hospodářské a sociální politiky Unie se zároveň zaměřuje na snižování negativního dopadu energetických otřesů na zranitelné domácnosti i podniky v krátkodobém horizontu a na pokračování dosavadní práce na zelené a digitální transformaci, podpoře udržitelného a inkluzivního růstu, ochraně makroekonomické stability a zvyšování odolnosti ve střednědobém horizontu. Silně se také soustřeďuje na zvyšování konkurenceschopnosti a produktivity Unie.

³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy (Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 25).

⁴ Doporučení Rady ze dne 16. května 2023 týkající se hospodářské politiky eurozóny (Úř. věst. C 180, 23.5.2023, s. 1).

- (4) Dne 1. února 2023 vydala Komise sdělení nazvané „Průmyslový plán Zelené dohody pro věk s nulovými čistými emisemi“ (dále jen „průmyslový plán Zelené dohody“), jehož záměrem je posílit konkurenceschopnost unijního průmyslu s nulovými čistými emisemi a podpořit rychlý přechod ke klimatické neutralitě. Plán je doplněním pokračujícího úsilí v rámci Zelené dohody pro Evropu a plánu REPowerEU. Má za cíl vytvořit příznivější prostředí, aby se zvýšila unijní výrobní kapacita u technologií a produktů s nulovými čistými emisemi nezbytných ke splnění ambiciózních cílů Unie v oblasti klimatu a byl zajištěn přístup k relevantním kritickým surovinám, mimo jiné prostřednictvím diverzifikovaného zajišťování zdrojů, patřičného využívání geologických zdrojů v členských státech a maximální recyklace surovin. Průmyslový plán Zelené dohody se opírá o čtyři pilíře: předvídatelné a zjednodušené právní prostředí, rychlejší přístup k financování, zlepšování dovedností a otevřený obchod pro odolné dodavatelské řetězce. Dne 16. března 2023 pak Komise vydala další sdělení nazvané „Dlouhodobá konkurenceschopnost EU: výhled po roce 2030“, jež je postaveno na devíti vzájemně se posilujících stimulech a jehož cílem je vytvoření regulačního rámce, který bude podporovat růst. Sdělení vytyčuje politické priority, které se soustředí na aktivní zajišťování strukturálních zlepšení, dobře zacílených investic a regulačních opatření, aby byly Unie a její členské státy v dlouhodobém výhledu konkurenceschopné. Níže uvedená doporučení pomáhají tyto priority řešit.

- (5) V roce 2023 se evropský semestr pro koordinaci hospodářských politik nadále vyvíjí v souladu s prováděním nástroje. Stále platí, že pro naplnění politických priorit v rámci evropského semestru je zásadně důležité plné provedení plánů pro oživení a odolnost, neboť tyto plány řeší veškerá relevantní doporučení pro jednotlivé země vydaná v posledních letech nebo jejich významnou část. Doporučení pro jednotlivé země z let 2019, 2020 a 2022 zůstávají stejně relevantní i pro plány pro oživení a odolnost, které byly revidovány, aktualizovány nebo pozměněny v souladu s články 14, 18 a 21 nařízení (EU) 2021/241.
- (6) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/435⁵ (dále jen „nařízení REPowerEU“) přijaté dne 27. února 2023 má za cíl rychle ukončit závislost Unie na dovozu fosilních paliv z Ruska. To přispěje k energetické bezpečnosti a diverzifikaci dodávek energií v Unii a povede k širšímu využívání obnovitelných zdrojů energie, ke zvýšení kapacity pro ukládání energie a ke zlepšení energetické účinnosti. Nařízení REPowerEU členským státům umožňuje doplnit do národního plánu pro oživení a odolnost novou kapitolu REPowerEU za účelem financování klíčových reforem a investic, jež pomohou dosáhnout cílů REPowerEU. Zmíněné reformy a investice také pomohou zvýšit konkurenceschopnost unijního průmyslu s nulovými čistými emisemi, o které usiluje Průmyslový plán Zelené dohody, a plnit doporučení pro jednotlivé země, která souvisejí s energetikou a byla členským státům vydána v roce 2022 a případně v roce 2023. Nařízení REPowerEU zavádí novou kategorii nevratné finanční podpory, která je členským státům k dispozici na financování nových reforem a investic souvisejících s energetikou v rámci jejich plánů pro oživení a odolnost.

⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/435 ze dne 27. února 2023, kterým se mění nařízení (EU) 2021/241, pokud jde o kapitoly REPowerEU v plánech pro oživení a odolnost, a nařízení (EU) č. 1303/2013, (EU) 2021/1060 a (EU) 2021/1755 a směrnice 2003/87/ES (Úř. věst. L 63, 28.2.2023, s. 1).

- (7) Dne 8. března 2023 přijala Komise sdělení poskytující pokyny v oblasti fiskální politiky na rok 2024 (dále jen „sdělení z 8. března 2023“). Jeho cílem je podpořit přípravu programů stability a konvergenčních programů členských států a posílit tím koordinaci politik. Komise v něm připomněla, že na konci roku 2023 bude deaktivována obecná úniková doložka Paktu o stabilitě a růstu. Pro roky 2023–2024 vyzvala Komise k fiskálním politikám, které zajistí střednědobou udržitelnost dluhu a udržitelným způsobem zvýší potenciální růst a členské státy byly vyzvány, aby ve svých programech stability a konvergenčních programech z roku 2023 nastínily, jak jejich fiskální plány zajistí dodržení referenční hodnoty pro schodek ve výši 3 % hrubého domácího produktu (HDP) stanovené ve Smlouvě a věrohodné a trvalé snížení dluhu nebo udržení dluhu na obezřetné úrovni ve střednědobém horizontu. Komise vybídla členské státy, aby postupně ukončily vnitrostátní fiskální opatření, která zavedly na ochranu domácností a podniků v souvislosti s prudkým zdražením energií, a začaly u těch nejméně cílených. Uvedla, že pokud by bylo nutné podpůrná opatření prodloužit kvůli novým tlakům na ceny energií, měly by je členské státy zaměřit mnohem lépe než v minulosti na zranitelné domácnosti a podniky. Fiskální doporučení budou podle Komise kvantifikovaná a diferencovaná. Kromě toho budou formulována na základě čistých primárních výdajů, jak je navrženo ve sdělení Komise ze dne 9. listopadu 2022 o směrech pro reformu rámce správy ekonomických záležitostí EU. Komise doporučila, aby všechny členské státy i nadále chránily investice financované z vnitrostátních zdrojů a zajistily účinné využívání prostředků z nástroje i z dalších fondů Unie, a to zejména s ohledem na zelenou a digitální transformaci a cíle odolnosti. Komise uvedla, že v souladu se stávajícími právními předpisy navrhne Radě, aby postupy při nadměrném schodku na základě porušení referenční hodnoty schodku zahájila na jaře 2024 na základě výsledků plnění rozpočtu za rok 2023.

- (8) Dne 26. dubna 2023 předložila Komise legislativní návrhy na provedení komplexní reformy pravidel Unie pro správu ekonomických záležitostí. Jejich hlavním cílem je ve všech členských státech prostřednictvím reforem a investic posílit udržitelnost veřejného dluhu a podpořit udržitelný a inkluzivní růst. Komise ve svých návrzích usiluje o zlepšení vlastní odpovědnosti členských států, zjednodušení rámce a větší zaměření na střednědobý horizont spolu s účinným a soudržnějším prosazováním. Podle závěrů Rady ze dne 14. března 2023 o směrech pro reformu rámce správy ekonomických záležitostí EU je cílem dokončit tuto legislativní činnost v roce 2023.
- (9) Dne 28. května 2021 předložilo Irsko Komisi v souladu s čl. 18 odst. 1 nařízení (EU) 2021/241 svůj národní plán pro oživení a odolnost. Komise podle článku 19 nařízení (EU) 2021/241 posoudila relevanci, účinnost, efektivnost a ucelenost tohoto plánu v souladu s pokyny pro posuzování stanovenými v příloze V uvedeného nařízení. Dne 8. září 2021 přijala Rada prováděcí rozhodnutí o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Irska⁶. Uvolnění splátek je podmíněno přijetím rozhodnutí Komise přijatým v souladu s čl. 24 odst. 5 nařízení (EU) 2021/241, které uvádí, že Irsko uspokojivě splnilo příslušné milníky a cíle stanovené v prováděcím rozhodnutí Rady. Předpokladem uspokojivého splnění je rovněž absence zvratu u dříve dosažených milníků a cílů.

⁶ ST 11046/21; ST 11046/21 ADD 1.

- (10) Dne 4. května 2023 předložilo Irsko svůj národní program reforem na rok 2023 a dne 2. května 2023 svůj program stability z roku 2023 v souladu s čl. 4 odst. 1 nařízení (ES) č. 1466/97. Vzhledem k jejich provázanosti byly oba programy posuzovány společně. V souladu s článkem 27 nařízení (EU) 2021/241 zohledňuje národní program reforem na rok 2023 rovněž zprávy, které Irsko dvakrát ročně podává o pokroku dosaženém při plnění svého plánu pro oživení a odolnost.
- (11) Dne 24. května 2023 zveřejnila Komise zprávu o Irsku pro rok 2023. Posoudila pokrok, který Irsko učinilo při plnění příslušných doporučení, jež pro něj přijala Rada v letech 2019 až 2022, a zhodnotila, jak Irsko provádí plán pro oživení a odolnost. Vycházejíc z této analýzy, zpráva o Česku poukázala na mezery, pokud jde o výzvy, které plán pro oživení a odolnost neřeší nebo je řeší pouze částečně, a na nové a vznikající výzvy. Posoudila rovněž pokrok Irska při provádění evropského pilíře sociálních práv a v plnění hlavních cílů Unie v oblasti zaměstnanosti, dovedností a snižování chudoby, jakož i pokrok při dosahování cílů Organizace spojených národů v oblasti udržitelného rozvoje.
- (12) Podle údajů potvrzených Eurostatem se saldo veřejných financí Irska zlepšilo ze schodku ve výši 1,6 % HDP v roce 2021 na přebytek ve výši 1,6 % v roce 2022, zatímco veřejný dluh klesl z 55,4 % HDP na konci roku 2021 na 44,7 % na konci roku 2022.

- (13) Saldo veřejných financí bylo ovlivněno opatřeními fiskální politiky přijatými ke zmírnění hospodářského a sociálního dopadu zvýšení cen energií. Opatření fiskální politiky, která snižují příjmy, v roce 2022 zahrnovala snížení spotřební daně z pohonných hmot a snížení daně z přidané hodnoty u plynu a elektřiny, zatímco opatření fiskální politiky, která zvyšují výdaje, zahrnovala platby všem domácnostem na účty za elektřinu a řadu sociálních transferů. Podle odhadu Komise činí v roce 2022 čisté rozpočtové náklady těchto opatření 0,5 % HDP. Saldo veřejných financí bylo rovněž ovlivněno rozpočtovými náklady na dočasnou ochranu vysídlených osob z Ukrajiny, které se v roce 2022 odhadují na 0,1 % HDP. Současně poklesly odhadované náklady na dočasná mimořádná opatření související s krizí způsobenou onemocněním COVID-19, a to z 2,8 % HDP v roce 2021 na 0,7 % v roce 2022.
- (14) Dne 18. června 2021 Rada doporučila Irsku⁷, aby v roce 2022 usilovalo o podpůrné nastavení fiskální politiky, včetně impulsu dodaného nástrojem, a zachovalo investice financované z vnitrostátních zdrojů.

⁷ Doporučení Rady ze dne 18. června 2021, kterým se vydává stanovisko Rady k programu stability Irska z roku 2021 (Úř. věst. C 304, 29.7.2021, s. 28).

- (15) Podle odhadů Komise bylo nastavení fiskální politiky⁸ v roce 2022 celkově neutrální, na úrovni $-0,2$ % HDP, což bylo v kontextu vysoké inflace vhodné. Irsko na doporučení Rady pokračovalo v podpoře oživení prostřednictvím investic, které mají být financovány z nástroje. Výdaje financované z grantů v rámci nástroje a z dalších fondů Unie v roce 2022 dosáhly $0,04$ % HDP ($0,1$ % HDP v roce 2021). Příspěvek investic financovaných z vnitrostátních zdrojů k nastavení fiskální politiky měl expanzivní povahu v rozsahu $0,1$ procentního bodu⁹. V souladu s doporučením Rady tedy Irsko zachovalo investice financované z vnitrostátních zdrojů. Současně s tím měl příspěvek růstu primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů (bez nových opatření na straně příjmů) k nastavení fiskální politiky celkově neutrální povahu v rozsahu $-0,2$ procentního bodu. Irsko tak růst běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů dostatečně omezilo.
- (16) Makroekonomický scénář, z něhož vycházejí rozpočtové projekce v programu stability z roku 2023, je pro rok 2023 v souladu s jarní prognózou Komise 2023 a v dalším období omezitelný. Podle projekcí vlády poroste reálný HDP o $5,6$ % v roce 2023 a o $4,1$ % v roce 2024. Pro srovnání Komise ve své jarní prognóze 2023 předpovídá nižší růst reálného HDP na úrovni $5,5$ % v roce 2023 a vyšší růst reálného HDP na úrovni $5,0$ % v roce 2024. Relativně vyšší míra růstu v roce 2024 uvedená v projekcích Komise je způsobena zejména trvalejším tempem růstu čistého vývozu. V případě Irska však čistý vývoz podléhá velkým výkyvům, neboť jeho motorem je malý počet velkých nadnárodních společností, které byly v posledních letech z obchodního hlediska velmi úspěšné.

⁸ Nastavení fiskální politiky se měří změnou primárních výdajů (očistěných od diskrečních opatření na straně příjmů) s vyloučením dočasných mimořádných opatření souvisejících s krizí COVID-19, ale se zahrnutím výdajů financovaných z nevratné podpory (grantů) v rámci nástroje a dalších fondů Unie ve vztahu k střednědobému potenciálnímu růstu. Více podrobností viz rámeček č. 1 ve fiskálních statistických tabulkách.

⁹ Příspěvek ostatních kapitálových výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů byl neutrální povahy v rozsahu $0,0$ procentního bodu HDP.

- (17) Vláda v programu stability z roku 2023 očekává, že se přebytek veřejných financí zvýší v roce 2023 na 1,8 % HDP. Tento nárůst v roce 2023 je zejména odrazem silného růstu příjmů. Podle programu stability z roku 2023 se dále očekává, že poměr veřejného dluhu k HDP klesne ze 44,7 % na konci roku 2022 na 40,5 % na konci roku 2023. Projekce v jarní prognóze Komise 2023 uvádějí v roce 2023 přebytek veřejných financí ve výši 1,7 % HDP. Tato hodnota odpovídá projekci pro přebytek v programu stability z roku 2023. Jarní prognóza Komise dále předpovídá obdobný poměr veřejného dluhu k HDP, a to 40,4 % na konci roku 2023.
- (18) Saldo veřejných financí v roce 2023 by měla i nadále ovlivňovat fiskální opatření přijatá ke zmírnění hospodářského a sociálního dopadu zvýšení cen energií. Jedná se o opatření započatá v roce 2022, zejména druhé kolo vyplácení dvou plateb všem domácnostem na účty za elektřinu, jakož i nový soubor sociálních transferů. Náklady na tato opatření mají být částečně kompenzovány daněmi z neočekávaných zisků dodavatelů energie, konkrétně zastropováním výnosů z výroby elektřiny. Při zohlednění těchto příjmů jsou čisté rozpočtové náklady na podpůrná opatření odhadovány v jarní prognóze Komise 2023 na 0,3 % HDP v roce 2023¹⁰. Zdá se, že většina opatření v roce 2023 není zaměřena na nejzranitelnější domácnosti nebo podniky, ale zachovává cenový signál ke snížení poptávky po energii a zvýšení energetické účinnosti. V důsledku toho se objem cílených podpůrných opatření, která se berou v úvahu při posouzení plnění doporučení Rady ze dne 12. července 2022¹¹, odhaduje v jarní prognóze Komise 2023 na 0,1 % HDP v roce 2023 (oproti 0,2 % HDP v roce 2022). Rozpočtové náklady na dočasnou ochranu vysídlených osob z Ukrajiny se ve srovnání s rokem 2022 mají podle projekcí zvýšit o 0,1 procentního bodu HDP. V neposlední řadě se očekává, že saldo veřejných financí v roce 2023 bude těžít z postupného ukončování dočasných mimořádných opatření souvisejících s krizí způsobenou onemocněním COVID-19, která se odhadují na 0,7 % HDP.

¹⁰ Hodnota vyjadřuje výši ročních rozpočtových nákladů na tato opatření včetně běžných příjmů a výdajů a případně i kapitálových výdajů.

¹¹ Doporučení Rady ze dne 12. července 2022 k národnímu programu reforem Irsko na rok 2022 a stanovisko Rady k programu stability Irsko z roku 2022 (Úř. věst. C 334, 1.9.2022, s. 52).

- (19) Dne 12. července 2022 doporučila Rada Irsku zajistit v roce 2023, aby růst primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů byl v souladu s celkově neutrálním nastavením fiskální politiky¹², a brát přitom v potaz pokračující dočasnou a cílenou podporu domácností a podniků, které jsou nejzranitelnější vůči prudkým nárůstům cen energií, a osob prchajících z Ukrajiny. Irsko by mělo být připraveno přizpůsobit běžné výdaje vyvíjející se situaci. Dále bylo Irsku doporučeno rozšířit veřejné investice do zelené a digitální transformace a energetické bezpečnosti při zohlednění iniciativy REPowerEU, a to i s využitím nástroje a dalších fondů Unie.
- (20) Pro rok 2023 se v jarní prognóze Komise 2023 předpovídá celkově neutrální nastavení fiskální politiky (0,2 % HDP) na pozadí vysoké inflace. Předcházelo mu celkově neutrální nastavení v roce 2022 (-0,2 % HDP). Předpovídá se, že příspěvek růstu primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů (očištěných o diskreční opatření na straně příjmů) k nastavení fiskální politiky v roce 2023 bude mít utlumující povahu v rozsahu 0,3 % HDP. Do této hodnoty jsou zahrnuty snížené (o 0,1 % HDP) náklady na cílená podpůrná opatření pro domácnosti a podniky, které jsou nejzranitelnější vůči prudkým nárůstům cen energií. Dále jsou zde zohledněny vyšší náklady na dočasnou ochranu vysídlených osob z Ukrajiny (zvýšení o 0,1 % HDP). Celkově je projektovaný růst primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů v souladu s doporučením Rady ze dne 12. července 2022. Výdaje financované z grantů v rámci nástroje a z dalších fondů Unie by měly v roce 2023 podle projekce činit 0,1 % HDP, zatímco investice financované z vnitrostátních zdrojů mají mít neutrální příspěvek k nastavení fiskální politiky v rozsahu 0,0 procentního bodu¹³. Irsko tedy plánuje financovat dodatečné investice prostřednictvím nástroje a dalších fondů Unie, a tudíž se počítá se zachováním investic financovaných z vnitrostátních zdrojů. Země plánuje financovat veřejné investice do zelené a digitální transformace a energetické bezpečnosti, jako je usnadnění zavádění obnovitelných zdrojů energie, jakož i umožnění elektrifikace dalších technologií, které jsou částečně financovány z nástroje a dalších fondů Unie.

¹² Podle jarní prognózy Komise 2023 se střednědobý růst potenciálního produktu Irska (desetiletý průměr), který se používá k měření nastavení fiskální politiky, odhaduje v nominálním vyjádření na 12,3 %.

¹³ Příspěvek ostatních kapitálových výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů by podle projekce měl mít expanzivní povahu v rozsahu 0,1 procentního bodu HDP.

- (21) Podle programu stability z roku 2023 se očekává, že se přebytek veřejných financí v roce 2024 zvýší na 2,8 % HDP. V tomto nárůstu se odráží zejména snížení výdajů, neboť dočasná výdajová opatření jsou ukončena. Poměr veřejného dluhu k HDP na konci roku 2024 by podle programu stability z roku 2023 měl klesnout na 38,2 %. Na základě opatření politiky, která byla známa ke dni uzávěrky prognózy, Komise ve své jarní prognóze 2023 předpovídá pro rok 2024 přebytek veřejných financí ve výši 2,2 % HDP. Tato hodnota je nižší než projekce pro přebytek v programu stability z roku 2023, zejména kvůli vyšším výdajům v jarní prognóze Komise 2023. Jarní prognóza Komise 2023 dále předpovídá obdobný poměr veřejného dluhu k HDP na konci roku 2024, a to 38,3 %.
- (22) V programu stability z roku 2023 se předpokládá postupné ukončení všech podpůrných opatření v oblasti energetiky v roce 2024. Komise rovněž předpokládá postupné úplné ukončení podpůrných opatření v oblasti energetiky v roce 2024. To vychází z předpokladu, že nedojde k novému nárůstu cen energií.
- (23) Irsko plánuje v rámci programu splnit střednědobý rozpočtový cíl – strukturální rozpočtové saldo ve výši –0,5 % HDP¹⁴ – v období 2023–2024 a zachovat jej po celou zbývající část programového období. Na základě jarní prognózy Komise 2023 se očekává, že strukturální saldo vykáže schodek ve výši 0,1 % HDP v roce 2023 a přebytek ve výši 1,0 % HDP v roce 2024, což je nad úroveň střednědobého rozpočtového cíle.
- (24) Za předpokladu nezměněné politiky mají podle jarní prognózy Komise 2023 čisté primární výdaje financované z vnitrostátních zdrojů¹⁵ růst v roce 2024 tempem 1,9 %.

¹⁴ Strukturální saldo (cyklicky očištěné saldo bez vlivu jednorázových a dočasných opatření) přepočtené Komisí za použití společně dohodnuté metodiky naznačuje strukturální schodek ve výši 0,9 % HDP v roce 2023 a přebytek ve výši 0,1 % v roce 2024.

¹⁵ Čisté primární výdaje se určují jako výdaje financované z vnitrostátních zdrojů očištěné o diskreční opatření na straně příjmů a s vyloučením úrokových výdajů, jakož i výdajů na cyklickou nezaměstnanost.

- (25) Podle programu stability z roku 2023 se očekává, že veřejné investice se zvýší z 2,0 % HDP v roce 2023 na 2,1 % HDP v roce 2024. Ve zvýšení investic se projevují vyšší investice financované z vnitrostátních zdrojů a investice financované ze strany Unie, zejména prostřednictvím nástroje. Program stability z roku 2023 se týká reforem a investic, které by podle očekávání měly přispět k fiskální udržitelnosti a udržitelnému a inkluzivnímu růstu. Mezi tyto reformy a investice patří aktualizace akčního plánu v oblasti klimatu a vybudování datového centra, které jsou rovněž součástí plánu na podporu oživení a odolnost.
- (26) Program stability z roku 2023 nastiňuje střednědobou fiskální cestu do roku 2026. Podle programu stability z roku 2023 se očekává, že se přebytek veřejných financí zvýší v roce 2025 na 2,9 % HDP a do roku 2026 na 3,1 %. Plánuje se tedy, že saldo veřejných financí bude v průběhu programového období splňovat příslušnou referenční hodnotu stanovenou ve Smlouvě. Poměr veřejného dluhu k HDP by se podle programu stability z roku 2023 měl snížit ze 38,2 % na konci roku 2024 na 32,0 % do konce roku 2026.
- (27) Předpokládá se, že podíl obyvatel starších 64 let ve srovnání s počtem obyvatel v produktivním věku (20–64 let) se do roku 2070 více než zdvojnásobí, takže na každého důchodce budou připadat méně než dva potenciální přispěvatelé ve srovnání s téměř čtyřmi přispěvateli v roce 2022. Toto stárnutí obyvatelstva vyžaduje, aby byl důchodový systém chráněn před rostoucími náklady. Důchodová reforma oznámená v září 2022 zachovává věk odchodu do důchodu 66 let. Vláda proto hodlá řešit udržitelnost důchodového systému na straně příspěvků. V roce 2023 by měla vláda předložit plán postupného zvyšování příspěvků na sociální pojištění v letech 2024–2034. Tím by se vyjasnilo, jak hodlá stanovit způsob financování státního důchodového systému.

- (28) V souladu s čl. 19 odst. 3 písm. b) nařízení (EU) 2021/241 a kritériem 2.2 přílohy V tohoto nařízení zahrnuje plán pro oživení a odolnost rozsáhlý soubor vzájemně se posilujících reforem a investic, které mají být provedeny do roku 2026. Provádění irského plánu pro oživení a odolnost probíhá, avšak se značným zpožděním. Omezené zdroje a nedostatečné stanovení priorit vedly k tomu, že Irsko v procesu provádění zaostává. V květnu 2023 předložilo Irsko změnu svého plánu pro oživení a odolnost. Irsko dosud nepředložilo první žádost o platbu. Kapitola REPowerEU se v současné době připravuje. Rychlé začlenění nové kapitoly REPowerEU do plánu pro oživení a odolnost umožní financovat další reformy a investice na podporu strategických cílů Irska v oblasti energetiky a zelené transformace. Pro úspěšné provádění plánu pro oživení a odolnost i dalších hospodářských politik a politik zaměstnanosti, které jdou nad rámec plánu, je i nadále důležité systematické a účinné zapojování místních a regionálních orgánů, sociálních partnerů a dalších příslušných zúčastněných stran, aby měla celková politická agenda širokou podporu.
- (29) Všechny programové dokumenty Irska v rámci politiky soudržnosti schválila Komise v roce 2022. Rychlé provádění programů v rámci politiky soudržnosti komplementárně k plánu pro oživení a odolnost a v synergii s ním, včetně kapitoly REPowerEU, má v Irsku zásadní význam pro dosažení zelené a digitální transformace, zvýšení hospodářské a sociální odolnosti a zajištění vyváženého územního rozvoje.
- (30) Kromě hospodářských a sociálních výzev, jimiž se zabývá plán pro oživení a odolnost a programy v rámci politiky soudržnosti, čelí Irsko řadě dalších výzev souvisejících s oběhovým hospodářstvím, dodávkami pitné vody a čištěním odpadních vod, jakož i s elektrizační soustavou, energetickou infrastrukturou a technologiemi inteligentních sítí, povolovacím rámcem, energetickou účinností, udržitelnou dopravou a dovednostmi potřebnými pro ekologickou transformaci.

(31) Produkce odpadu v Irsku i nadále roste a výrazně převyšuje průměr Unie. Výkonnost Irska v oblasti recyklace již několik let stagnuje. Oběhové využívání materiálů v roce 2021 mírně stouplo na 2 %, ale výrazně zaostává za průměrem Unie, který činí 11,7 %. Přestože dochází ke zlepšení v oblasti nakládání s odpady, dopad akčního plánu z roku 2020 pro oblast odpadů v oběhovém hospodářství a celovládní strategie pro oběhové hospodářství zveřejněné v prosinci 2021 se zatím neprojevil. K dosažení cílů Unie v oblasti oběhového hospodářství je zapotřebí více investic. To zahrnuje zlepšení infrastruktury pro tříděný sběr a zpracování odpadu, aby odpad nesměřoval na skládky a do spaloven, se zvláštním zaměřením na plasty a biologický odpad. Pokud jde o hospodaření s vodou a kvalitu vody, Irsko se potýká se stárnoucí a zastaralou infrastrukturou, a jeho míra úniků potrubí je tak jedna z nejvyšších v Unii. V některých oblastech zůstává problémem i kvalita pitné vody. Zhoršování kvality vody v důsledku rozšiřování zemědělství není řešeno dostatečně. Jsou potřeba investice do infrastruktury také v oblasti obnovy řek a kontrola znečištění vody ze zemědělské činnosti vyžaduje komplexnější přístup.

(32) Irská energetická soustava vykazovala v roce 2022 známky zranitelnosti, protože problémy s dodávkami elektřiny si vyžádaly mimořádná podpůrná opatření. Akční plán Irska v oblasti klimatu zahrnuje ambiciózní cíl transformovat irský energetický systém do roku 2030 s cílem zvýšit podíl elektřiny z obnovitelných zdrojů na 80 %. To povede k velkým objemům výroby z proměnlivých zdrojů. Současná flexibilita systému a jeho integrace nestačí k tomu, aby bylo možné zvládnout tak velké objemy výroby z proměnlivých zdrojů a rostoucí poptávku po energii, zejména ze strany datových center, což by mohlo ztížit dosažení cíle v oblasti obnovitelných zdrojů energie. Flexibilita na straně poptávky a rozsáhlá modernizace přenosové, distribuční a skladovací infrastruktury budou klíčovými prvky pro snížení závislosti Irska na dovozu fosilních paliv a pro usnadnění a urychlení přechodu na klimaticky neutrální energetický systém. Mezi hlavní problémy při rozvoji flexibility na straně poptávky patří nedostatek koordinované strategie zahrnující celý energetický systém, včetně vytápění a chlazení, a také chybějící infrastruktura pro inteligentní měření. Zlepšení účinnosti systému plánování a povolování pro obnovitelné zdroje energie, ukládání a připojení k síti zajištěním příslušného personálu s odpovídajícími dovednostmi ve všech fázích plánovacích procesů a zjednodušením celkového rámce by mohlo urychlit rozsáhlé projekty, a tím i zelenou transformaci.

(33) Spotřeba zemního plynu v Irsku poklesla v období od srpna 2022 do března 2023 ve srovnání s průměrnou spotřebou plynu za stejné období v předchozích pěti letech o 0,2 %, což je výrazně pod cílem 15% snížení stanoveným v nařízení Rady (EU) 2022/1369¹⁶. Přestože Irsko splňuje podmínky pro výjimku z tohoto cíle, vyzývá se, aby zvýšilo úsilí o dočasné snížení poptávky po plynu do 31. března 2024 v souladu s nařízením Rady (EU) 2023/706¹⁷. Opatření v oblasti energetické účinnosti budou hrát klíčovou úlohu při snižování spotřeby energie a při dosahování celounijního cíle snížit čisté emise skleníkových plynů alespoň o 55 %. Klíčem k dosažení cílů v oblasti klimatu bude modernizace energie domácností, renovace budov a rychlé zavádění vytápění z obnovitelných zdrojů. Navzdory ambiciózním cílům zrenovovat do konce roku 2030 ekvivalent 500 000 domácností tak, aby bylo dosaženo energetického ratingu budov B2, a instalovat 400 000 tepelných čerpadel ve stávajících domácnostech, která by nahradila starší, méně účinné systémy vytápění, přetrvávají problémy z velké části kvůli nedostatku kvalifikované pracovní síly. Počet vozidel s nulovými emisemi v irském vozovém parku rychle roste z velmi nízkého základu, avšak hustota veřejných dobíjecích bodů s tímto vývojem nedokáže držet krok. Elektrifikováno je pouze asi 100 kilometrů železničních tratí, čímž Irsko zaujímá poslední místo v Unii, pokud jde o podíl elektrifikovaných železnic. Dopravní zácpy navíc představují značnou zátěž z hlediska kvality ovzduší a doby dojíždění.

¹⁶ Nařízení Rady (EU) 2022/1369 ze dne 5. srpna 2022 o koordinovaných opatřeních ke snížení poptávky po plynu (Úř. věst. L 206, 8.8.2022, s. 1).

¹⁷ Nařízení Rady (EU) 2023/706 ze dne 30. března 2023, kterým se mění nařízení (EU) 2022/1369, pokud jde o prodloužení období snižování poptávky u opatření ke snižování poptávky po plynu a posílení podávání zpráv a sledování jejich provádění (Úř. věst. L 93, 31.3.2023, s. 1).

- (34) Přechod na hospodářství s nulovými čistými emisemi je komplikován nedostatkem pracovních sil a dovedností v odvětvích a povoláních, která jsou klíčová pro zelenou transformaci, včetně výroby, zavádění a údržby technologií s nulovými čistými emisemi. Aby se snížil nedostatek dovedností a podpořilo se začlenění a přerozdělení pracovních sil, jsou zásadně důležité vysoce kvalitní systémy vzdělávání a odborné přípravy, které budou reagovat na měnící se potřeby trhu práce, a cílená opatření pro prohlubování dovedností a změny kvalifikace. Pro zapojení nevyužívané nabídky pracovních sil je zapotřebí, aby tato opatření byla přístupná, zejména pro jednotlivce a v odvětvích a regionech, jichž se zelená transformace dotýká nejvíce. V roce 2022 byl v Irsku hlášen nedostatek pracovních sil u 12 povolání, která vyžadují specifické dovednosti nebo znalosti pro zelenou transformaci, včetně specialistů v oblasti ochrany životního prostředí, specialistů v oblasti techniky, inženýrů elektrotechniků a energetiků. Nedostatek pracovních sil byl dále uváděn jako jeden z faktorů omezujících výrobu v průmyslu (46,8 % podniků) a ve stavebnictví (60,3 % podniků).
- (35) Na základě posouzení Komise přezkoumala Rada program stability z roku 2023 a její stanovisko¹⁸ je promítnuto do doporučení č. 1.

¹⁸ Podle čl. 5 odst. 2 nařízení (ES) č. 1466/97.

(36) Vzhledem k úzké provázanosti ekonomik členských států eurozóny a jejich kolektivnímu příspěvku k fungování hospodářské a měnové unie Rada doporučila, aby členské státy eurozóny, mimo jiné prostřednictvím svých plánů pro oživení a odolnost, i) zachovaly udržitelnost dluhu a upustily od široce pojaté podpory agregátní poptávky v roce 2023, lépe zacílily fiskální opatření přijatá ke zmírnění dopadu vysokých cen energií a zvážily vhodné způsoby ukončení podpory, až tlak na ceny energií poklesne; ii) udržely vysokou úroveň veřejných investic a podporovaly soukromé investice s cílem napomoci zelené a digitální transformaci; iii) podporovaly takový vývoj mezd, který zmírní ztrátu kupní síly, a zároveň omezovaly sekundární dopady na inflaci, dále zlepšovaly aktivní politiky na trhu práce a řešily nedostatek kvalifikovaných pracovníků; iv) zlepšily podnikatelské prostředí a zajistily, aby energetická podpora pro podniky byla nákladově efektivní, dočasná a zaměřená na životaschopné podniky a aby zachovala pobídky pro ekologickou transformaci, a v) zachovaly makrofinanční stabilitu, sledovaly rizika a současně pokračovaly v práci na dokončení bankovní unie. K provedení prvního, druhého a třetího doporučení uvedeného v doporučení týkajícím se eurozóny 2023 přispívají v případě Irska doporučení č. 1, 2, 3 a 4,

DOPORUČUJE Irsku v období 2023–2024:

1. Ukončit co nejdříve v letech 2023 a 2024 mimořádná podpůrná opatření v oblasti energetiky. Pokud by si nový nárůst cen energií vyžádal nová nebo pokračující podpůrná opatření, zajistit, aby tato podpůrná opatření byla zaměřena na ochranu zranitelných domácností a podniků, aby byla fiskálně dostupná a zachovávala stimuly k úsporám energií. Při zachování zdravé fiskální pozice v roce 2024 zachovat veřejné investice financované z vnitrostátních zdrojů a zajistit účinné využívání grantů z nástroje i dalších fondů Unie, především za účelem podpory zelené a digitální transformace.

V období po roce 2024 pokračovat v provádění investic a reforem vedoucích k vyššímu udržitelnému růstu a zachovat obezřetnou střednědobou fiskální pozici.

Zajistit fiskální udržitelnost státního důchodového systému stanovením způsobů jeho financování.

2. Výrazně urychlit provádění plánu pro oživení a odolnost, mimo jiné zajištěním dostatečných zdrojů, a neprodleně dokončit dodatek a kapitolu REPowerEU, s cílem bezprostředně zahájit jejich provádění. Pokračovat v rychlém provádění programů politiky soudržnosti a zajistit jejich úzkou doplňkovost a součinnost s plánem pro oživení a odolnost.
3. Zvýšit investice s cílem urychlit oběhové hospodářství. Dále rozvíjet jak infrastrukturu pro nakládání s odpady spojenou s vyššími stupni hierarchie způsobů nakládání s odpady, tak ekonomické nástroje pro předcházení vzniku odpadů a zvýšení obsahu opětovně použitého, repasovaného a recyklovaného odpadu. Vyvinout účinnější systém tříděného sběru recyklovatelného odpadu, včetně biologicky rozložitelného odpadu. Zajistit, aby odpad, zejména plasty a biologický odpad, nesměřoval na skládky a do spaloven. Zintenzivnit úsilí o zvýšení investic do infrastruktury pro pitnou vodu a odpadní vody.

4. Snížit celkovou závislost na fosilních palivech. Zaměřit úsilí na zlepšení flexibility v elektrizační soustavě a zlepšení integrace energetického systému. Navrhnout a provést specializovanou strategii pro rozvoj odezvy na straně poptávky a urychlit zavádění infrastruktury pro inteligentní měření a technologií inteligentních sítí. Zefektivnit rámec pro plánování a povolování obnovitelných zdrojů energie, ukládání a připojení k síti. Zavést další opatření na podporu energetické účinnosti v soukromých a veřejných budovách, aby se snížily účty za energii a náklady na energetické systémy. Urychlit instalaci veřejných dobíjecích bodů pro vozidla s nulovými emisemi. Zintenzivnit politické úsilí zaměřené na poskytování a získávání dovedností a kompetencí potřebných pro zelenou transformaci.

V Bruselu dne

Za Radu
předseda/předsedkyně
